

Verslag online gesprek BZK en Provincie Drenthe

Vrijdagochtend 13 november 2020

“Samenwerken is een feest in Drenthe!”

DG Chris Kuijpers duidt trends en vragen:

- **Decentralisatie en uitgaan van maatschappelijke opgaven vergen intensieve interbestuurlijke samenwerking. Hoe werken we als Eén Overheid?**
- **Gelijkwaardigheid: zijn gemeenten voldoende toegerust? Financieel maar ook qua capaciteit, expertise.**
- **Hoe democratische legitimatie goed borgen in alle regionale samenwerkingsvormen?**
- **Burgers goed bedienen staat centraal; hoe versterken we de verbinding?**

In aanloop naar de kabinetsformatie de provinciale inkleuring en verschillen in kaart brengen; welk handelingsperspectief daar aan te verbinden?

Thema 1 Regionale en interbestuurlijke samenwerking

Burgemeester **Van Oosterhout** licht ervaringen uit Regiodeal Zuid- en Oost-Drenthe (destijds ook wel eens geksterend ‘Regeldeal’ genoemd) toe (samenwerking van cluster van gemeenten, 2 provincies en 6 ministeries op thema’s wonen, welzijn en economie): onduidelijkheid over regievoering (hoe logisch is LNV inhoudelijk in deze rol?), lang zoeken naar de vorm en daarna pas aan de slag met inhoud, waarbij aansluiting op lopende acties/dossiers moeizaam bleek, en betrokkenheid van raden en PS ingewikkeld. Wel duidelijk verschil merkbaar tussen de fase van totstandkoming van de deal en de huidige fase waarin de uitvoering centraal staat. Gaat nu stuk beter.

Aanbevelingen:

- Vertrouwen en loslaten.
- Meer ruimte voor regionaal maatwerk.
- Regel de governance aan de voorkant.
- Vergroot democratische betrokkenheid van de raden (bijvoorbeeld met systeem van regiораad) en heb oog voor externe stakeholders (bedrijfsleven, corporaties en bewoners).
- Voorkom de duikboot.
- Pas op voor versnippering in groot aantal projectjes, bewaak samenhang.
- Maak één ministerie verantwoordelijk; oproep aan BZK: durf regierol te pakken.

Discussie:

Brede welvaart als doelstelling vraagt langjarige verbanden, generatielang investeren. Geen 4 jaar maar 30 jaar. Nut en noodzaak moeten ook voor nieuwe raden overtuigend aanwezig zijn. Lange adem moet vastgelegd worden in het regeerakkoord (vergelijk de aanpak Rotterdam-Zuid).

Om brede welvaart kwantitatief en kwalitatief vast te stellen: maak concrete resultaatsafspraken en sluit als volgende stap bestuurlijke arrangementen (ook raden en PS). Verantwoording afleggen vraagt structurele aandacht!

Kwestie van co-financiering: aan de voorkant 50-50 als eis opleggen is niet houdbaar, anderzijds helpt financiering door gemeenten wel mee in langjarige interbestuurlijke samenwerking.

Rolinvulling: BZK als moederdepartement, aan gemeenten om aan te geven wat voor lokale democratie nodig is. Terug naar de beleving, behoeften van de inwoners!

BZK: regionale component van wijkaanpak met meerjarig partnerschap is het onderzoeken waard: welke regio's komen hier voor in aanmerking?

Reflectie **Caspar van den Berg** op samenwerking rijk en decentrale overheden:

Nuancering in (rijks)streven naar gelijkwaardig partnerschap rijk en decentrale overheden: gelaagdheid in Eén Overheid is een gegeven (financiële afhankelijkheidsrelatie, kaderstelling door het rijk met uitvoering op decentraal niveau zoals RES). Decentrale overheden hechten belang aan kennis bij het rijk over de regio (weet gebiedsgevoeligheden mee te wegen!), oprechte interesse van het rijk in de regio, duidelijkheid over spelregels, als rijk met één mond spreken en lef om regierol of arbitersrol te pakken waar nodig. Roep om sterkere rol BZK als stelselverantwoordelijke voor het openbaar bestuur.

Thema 2 Sociale agenda

Decentralisatie in het sociaal domein zorgt voor het ontstaan van steeds meer regionale samenwerkingsverbanden. Burgemeester **Loohuis** pleit voor flexibiliteit in deze: stop niet alles in één structuur. Criteria: efficiency en effectiviteit, voorwaarde: afstemming (houd het in informatiezin bij elkaar). De gezamenlijk opgestelde Sociale agenda komt nu in uitvoering, en moet daarom terug naar de gemeenten. Maar wel met behoud van regionale blik: gun elkaar successen, neem goede voorbeelden van elkaar over. Denk en kijk meer regionaal.

Discussie:

Rolopvatting provincie op Sociale agenda en Woonagenda: vanuit betrokkenheid meedoen, investeren, innovaties lostrekken (waar nodig in de rol van opdrachtgever), het leren van elkaar faciliteren (bijvoorbeeld door projecten uit de Regiodeal voor alle andere gemeenten ook bereikbaar te maken). Uitgangspunt blijft: gemeente in the lead, provincie biedt steun in de rug met incidenteel geld en goede afspraken over vervolg. Elkaar sterk maken, helpen waar nodig: schaal van Drenthe is passend daarvoor. Wegblijven van neiging tot stroomlijnen van structuren! De 'Dansende Schalen' van De Graaff-Nauta passen bij Drenthe.

Reflectie **Caspar van den Berg** op samenwerking in de regio:

Op zoek naar de heilige schaal: zoektocht kent een lange geschiedenis maar heeft nooit tot een breed gedragen nieuwe visie geleid. Uit het onderzoek naar bestuurlijke regionale ecosystemen blijkt: samenwerken is een feest in Drenthe (dankzij congruentie, goede interne verhoudingen en een duidelijk collectief begrip van de gebiedsopgaven). Vraag is wel of het prettige samenwerken ook voldoende leidt tot resultaten; daar zou je meer over moeten willen weten.

Aanbevelingen:

- Stel de cruciale vraag: in hoeverre maakt die samenwerking het verschil voor de inwoners?
- Om te kunnen laten zien dat je als bestuurders het verschil maakt: creatie van brede welvaart operationaliseren (onderzoek loopt).
- Kijk kritisch naar de thema's waar enige stroomlijning behulpzaam kan zijn opdat bestuurders, ambtenaren én raadsleden het overzicht kunnen houden.

- Overweeg een meer gedifferentieerde taaktoedeling om het democratisch tekort van verlengd lokaal bestuur te verkleinen.
- Benut de rol(invulling) van het provinciebestuur van Drenthe.
- Sta open voor de kansen die de praktische en nuchtere inslag van Drenthe biedt.

Slotreflectie **BZK**

- Drents bestuur is trots, geen calimero!
- Interesse in de regio bij het rijk is oprecht: de regio wordt immers steeds belangrijker. Zaak om nu te leren van de ervaringen met bijvoorbeeld de RES. Structurele inbedding, ook financieel, van belang.
- Geen one size fits all, maar wel zoeken naar optimalisaties op regionaal niveau.
- Focus op resultaatgerichtheid (gedurende 13 jaar aanpak Rotterdam-Zuid, monitoring laat nu betere cito-scores zien); juist dat helpt een nieuw kabinet.

Slotwoord **CdK Klijnsma**

- We moeten zorgen voor één geluid, van alle gremia om te zorgen dat het landt in nieuw regeerakkoord.
- Het instrument regiodeal doet ertoe, mét co-financiering nieuwe stijl.
- Pleidooi voor BZK weer meer in rol van moederdepartement.
- Steeds de juiste schaal opzoeken, met behoud van ruimte om te experimenteren.

Deelnemende bestuurders:

Drenthe: Gedeputeerden Jumelet en Kuipers;

BZK: Kuijpers, Van Doorne, Kroeskamp;

Gemeenten: Aa en Hunze (b Heimstra), Assen (b Out, w Broekema, gemsecr Dijkstra), Borger-Odoorn (b Seton), Coevorden (b Bouwmeester), De Wolden (b De Groot), Emmen (b Van Oosterhout), Hoogeveen (b Loohuis, grf Elken), Meppel (w Van der Haar), Midden-Drenthe (b Damsma), Noordenveld (b Smid), Tynaarlo (b Thijssen, w Vemer), Westerveld (b Jager);

Van den Berg (reflectant);

Voorzitter: CdK Klijnsma